

Opłaty Likwidacyjne

Michał Drewniak KPMG

11 grudnia 2018 r.

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń

„Zamknięcie Roku 2018”

Plan Prezentacji

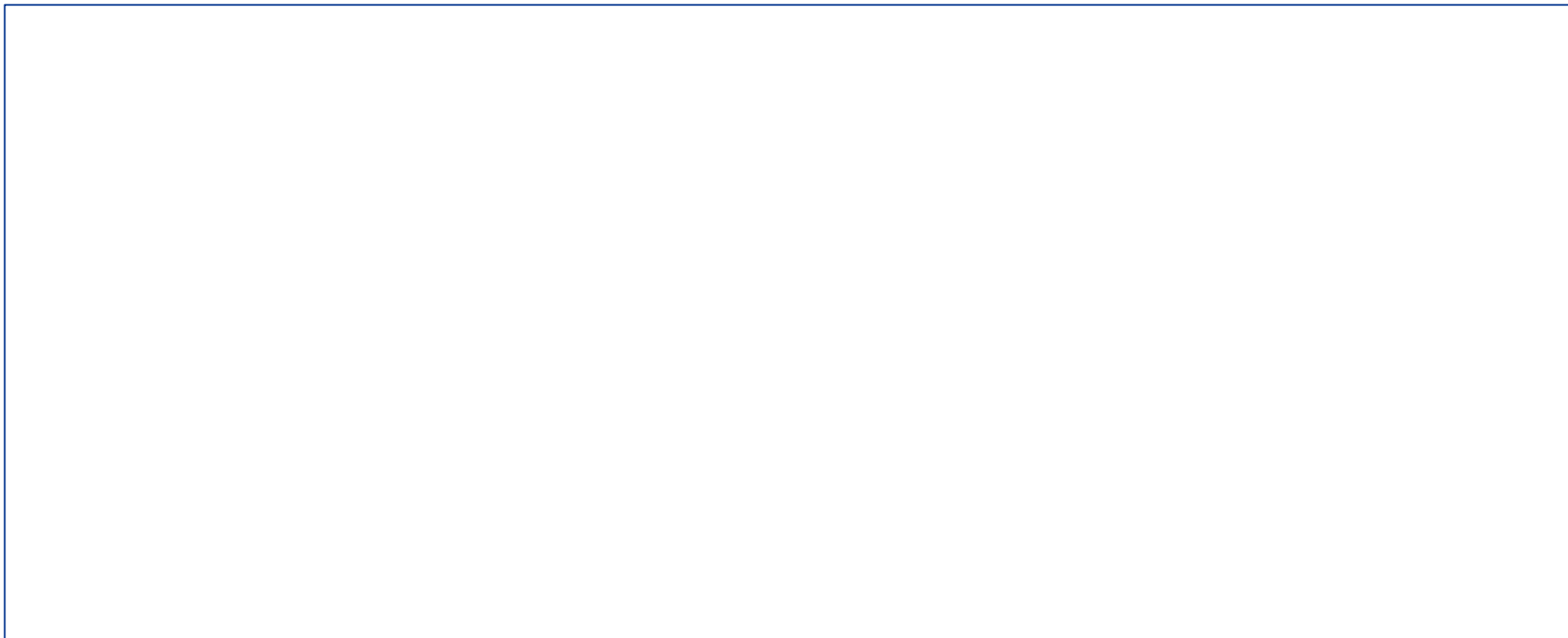
Tytuł

Slajd

■ Aktywność UOKiK-u	[2]
■ Postępowania oraz Porozumienie	[3]
■ Wpływ na Bilans	[4]
■ Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)	[5]
■ Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (2/2)	[6]
■ Rezerwa na Sprawy Sądowe	[7]
■ Podsumowanie	[8]

Aktywność UOKIK-u w zakresie opłat likwidacyjnych

Zarys historyczny

Aktywność UOKiK-u w zakresie opłat likwidacyjnych

Zarys historyczny

- W grudniu 2014 UOKiK, stosownie do art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wszczął postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko zakładom ubezpieczeń.

Aktywność UOKiK-u w zakresie opłat likwidacyjnych

Zarys historyczny

- W grudniu 2014 UOKiK, stosownie do art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wszczął postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko zakładom ubezpieczeń.
- W latach 2015 i 2016 UOKiK wydał decyzje dotyczące produktów z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (UFK).

Aktywność UOKiK-u w zakresie opłat likwidacyjnych

Zarys historyczny

- W grudniu 2014 UOKiK, stosownie do art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wszczął postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko zakładom ubezpieczeń.
- W latach 2015 i 2016 UOKiK wydał decyzje dotyczące produktów z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (UFK).
- W marcu 2016 roku UOKiK zakończył postępowania dotyczące ubezpieczeń na życie z UFK.

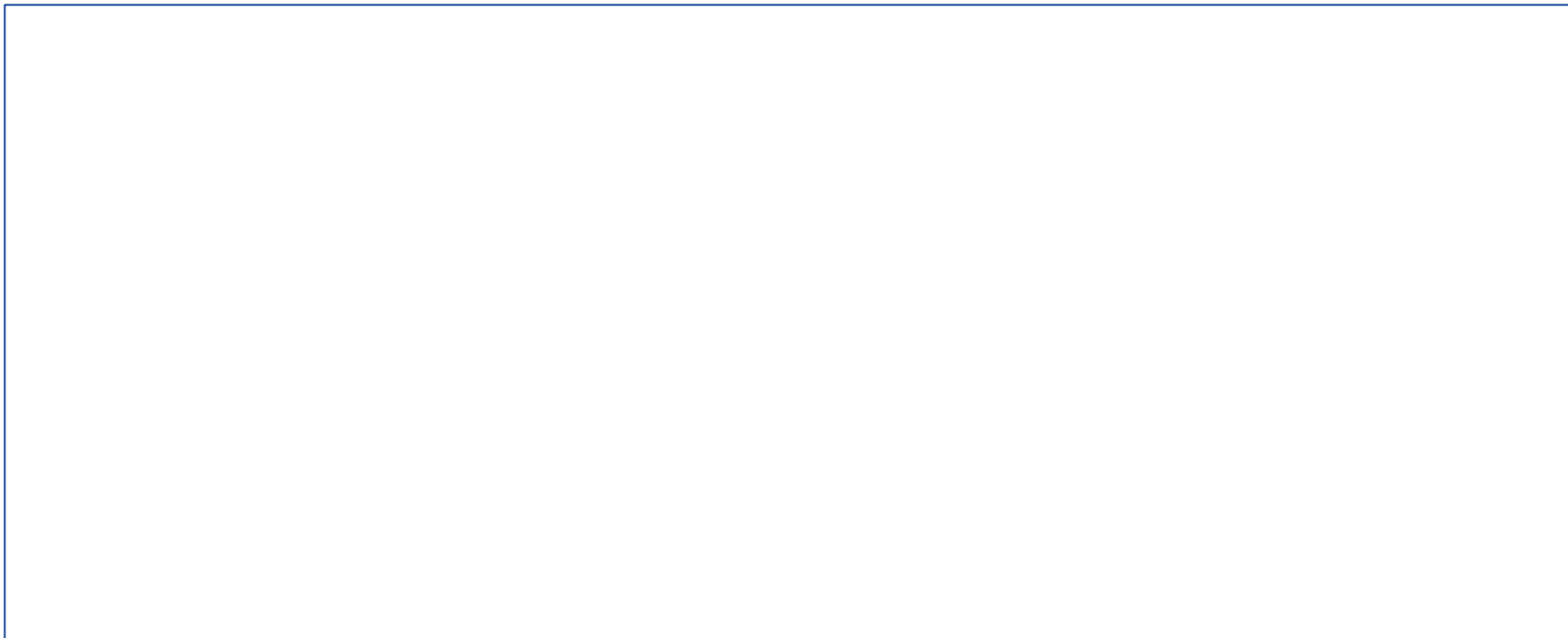
Aktywność UOKiK-u w zakresie opłat likwidacyjnych

Zarys historyczny

- W grudniu 2014 UOKiK, stosownie do art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wszczął postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko zakładom ubezpieczeń.
- W latach 2015 i 2016 UOKiK wydał decyzje dotyczące produktów z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (UFK).
- W marcu 2016 roku UOKiK zakończył postępowania dotyczące ubezpieczeń na życie z UFK.
- W grudniu 2016 Prezes UOKiK podpisał porozumienia z 17 towarzystwami ubezpieczeniowymi.

Postępowania oraz Porozumienie w zakresie opłat likwidacyjnych

Czego dotyczyły postępowania oraz późniejsze porozumienie?

Postępowania oraz Porozumienie w zakresie opłat likwidacyjnych

Czego dotyczyły postępowania oraz późniejsze porozumienie?

- UOKiK nałożył na towarzystwa ubezpieczeniowe obowiązek obniżenia opłaty za wykup zgodnie ze wzorcami zawartymi w Decyzjach.

Postępowania oraz Porozumienie w zakresie opłat likwidacyjnych

Czego dotyczyły postępowania oraz późniejsze porozumienie?

- UOKiK nałożył na towarzystwa ubezpieczeniowe obowiązek obniżenia opłaty za wykup zgodnie ze wzorcami zawartymi w Decyzjach.
- Efektem zakończonych postępowań były dobrowolne obniżenia opłat likwidacyjnych w istniejących umowach zawartych od 2014 roku.

Postępowania oraz Porozumienie w zakresie opłat likwidacyjnych

Czego dotyczyły postępowania oraz późniejsze porozumienie?

- UOKiK nałożył na towarzystwa ubezpieczeniowe obowiązek obniżenia opłaty za wykup zgodnie ze wzorcami zawartymi w Decyzjach.
- Efektem zakończonych postępowań były dobrowolne obniżenia opłat likwidacyjnych w istniejących umowach zawartych od 2014 roku.
- Porozumienie podpisane w grudniu 2016 roku skutkowało obniżeniem opłat likwidacyjnych dla umów nie objętych wcześniejszym postępowaniem, zgodnie ze wzorcami zawartymi w porozumieniach.

Wpływ na Bilans

według Polskich Standardów Rachunkowości

Jak postępowania i porozumienie wpłynęły na bilans?

Wpływ na Bilans

według Polskich Standardów Rachunkowości

Jak postępowania i porozumienie wpłynęły na bilans?

Dwa główne efekty:

Wpływ na Bilans

według Polskich Standardów Rachunkowości

Jak postępowania i porozumienie wpłynęły na bilans?

Dwa główne efekty:

- W przypadku produktów z actuarial funding (AF), potrzebne było dowiązanie rezerwy gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający (rezerwa UL) oraz nabycie dodatkowych jednostek UFK.

Wpływ na Bilans

według Polskich Standardów Rachunkowości

Jak postępowania i porozumienie wpłynęły na bilans?

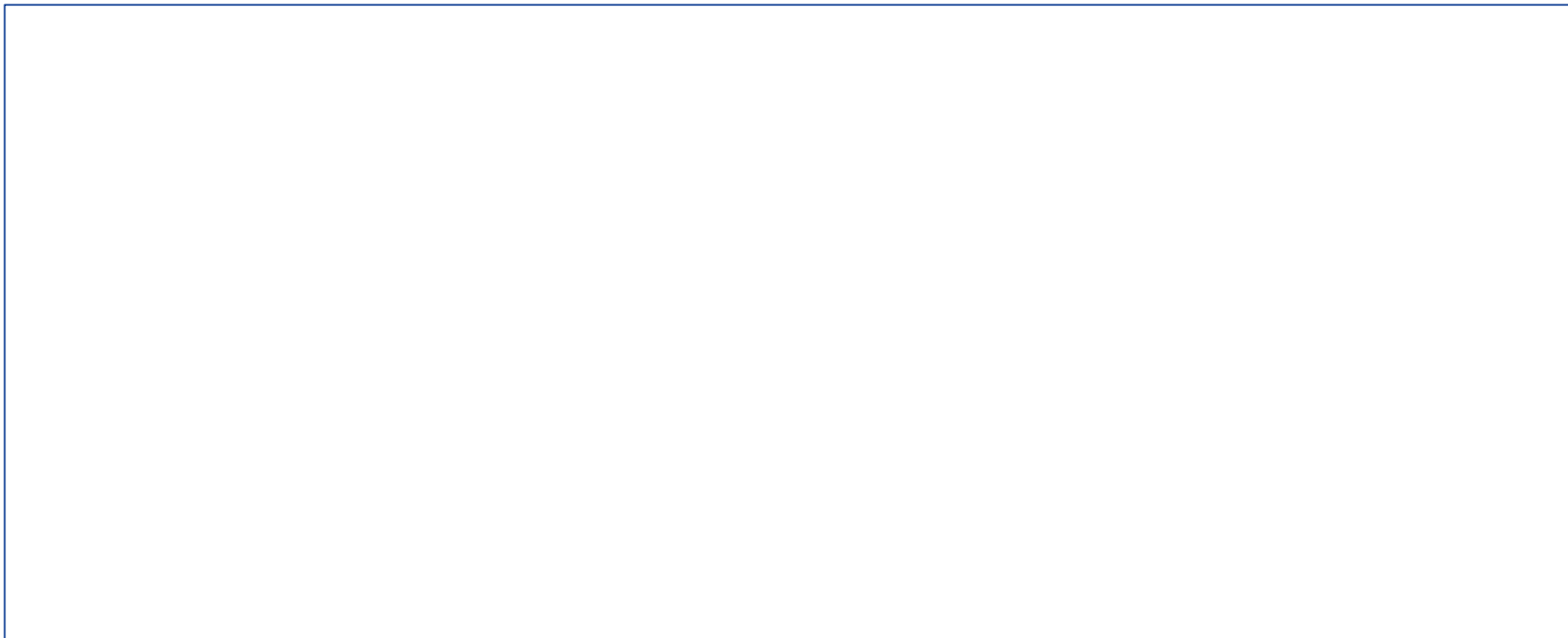
Dwa główne efekty:

- W przypadku produktów z actuarial funding (AF), potrzebne było dowiązanie rezerwy gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający (rezerwa UL) oraz nabycie dodatkowych jednostek UFK.
- W związku z dużą ilością spraw sądowych dotyczących polis nieaktywnych, zakłady ubezpieczeń zaczęły tworzyć rezerwy na sprawy sądowe, które były ujmowane albo w RTU albo w rezerwie księgowej.

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Polisa ze składką jednorazową, gdzie:

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Polisa ze składką jednorazową, gdzie:

- Składka wynosi 1000 PLN

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Polisa ze składką jednorazową, gdzie:

- Składka wynosi 1000 PLN
- Długość ubezpieczenia to 2 lata

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Polisa ze składką jednorazową, gdzie:

- Składka wynosi 1000 PLN
- Długość ubezpieczenia to 2 lata
- Opłaty za zarządzanie i za ryzyko wynoszą 2% w skali roku

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Polisa ze składką jednorazową, gdzie:

- Składka wynosi 1000 PLN
- Długość ubezpieczenia to 2 lata
- Opłaty za zarządzanie i za ryzyko wynoszą 2% w skali roku
- Przyszły wzrost funduszu wynosi 0% przez cały okres trwania umowy

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Polisa ze składką jednorazową, gdzie:

- Składka wynosi 1000 PLN
- Długość ubezpieczenia to 2 lata
- Opłaty za zarządzanie i za ryzyko wynoszą 2% w skali roku
- Przyszły wzrost funduszu wynosi 0% przez cały okres trwania umowy
- Opłaty za wykup wynoszą 5% i 3%, odpowiednio w pierwszym i drugim roku polisowym

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (1/2)

Actuarial Funding

Przykład

Polisa ze składką jednorazową, gdzie:

- Składka wynosi 1000 PLN
- Długość ubezpieczenia to 2 lata
- Opłaty za zarządzanie i za ryzyko wynoszą 2% w skali roku
- Przyszły wzrost funduszu wynosi 0% przez cały okres trwania umowy
- Opłaty za wykup wynoszą 5% i 3%, odpowiednio w pierwszym i drugim roku polisowym
- Po podpisaniu porozumienia opłaty za wykup zgodnie ze wzorcem wynoszą 3% i 1%

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (2/2)

Actuarial Funding

Przykład

Wartość rezerwy UL

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (2/2)

Actuarial Funding

Przykład

Wartość rezerwy UL

Zgodnie z OWU	Wartość AF	Wartość wykupu	Rezerwa UL
Moment sprzedaży	961,2	950,0	961,2
Koniec pierwszego roku	980,4	970,0	980,4
Na moment wykupu	1 000,0	1 000,0	1 000,0

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (2/2)

Actuarial Funding

Przykład

Wartość rezerwy UL

Zgodnie z OWU	Wartość AF	Wartość wykupu	Rezerwa UL
Moment sprzedaży	961,2	950,0	961,2
Koniec pierwszego roku	980,4	970,0	980,4
Na moment wykupu	1 000,0	1 000,0	1 000,0

$$961,2 = 1000 / (1 + 2\%)^2$$

$$980,4 = 1000 / (1 + 2\%)$$

Rezerwa gdy Ryzyko ponosi Ubezpieczający (2/2)

Actuarial Funding

Przykład

Wartość rezerwy UL

Zgodnie z OWU	Wartość AF	Wartość wykupu	Rezerwa UL
Moment sprzedaży	961,2	950,0	961,2
Koniec pierwszego roku	980,4	970,0	980,4
Na moment wykupu	1 000,0	1 000,0	1 000,0

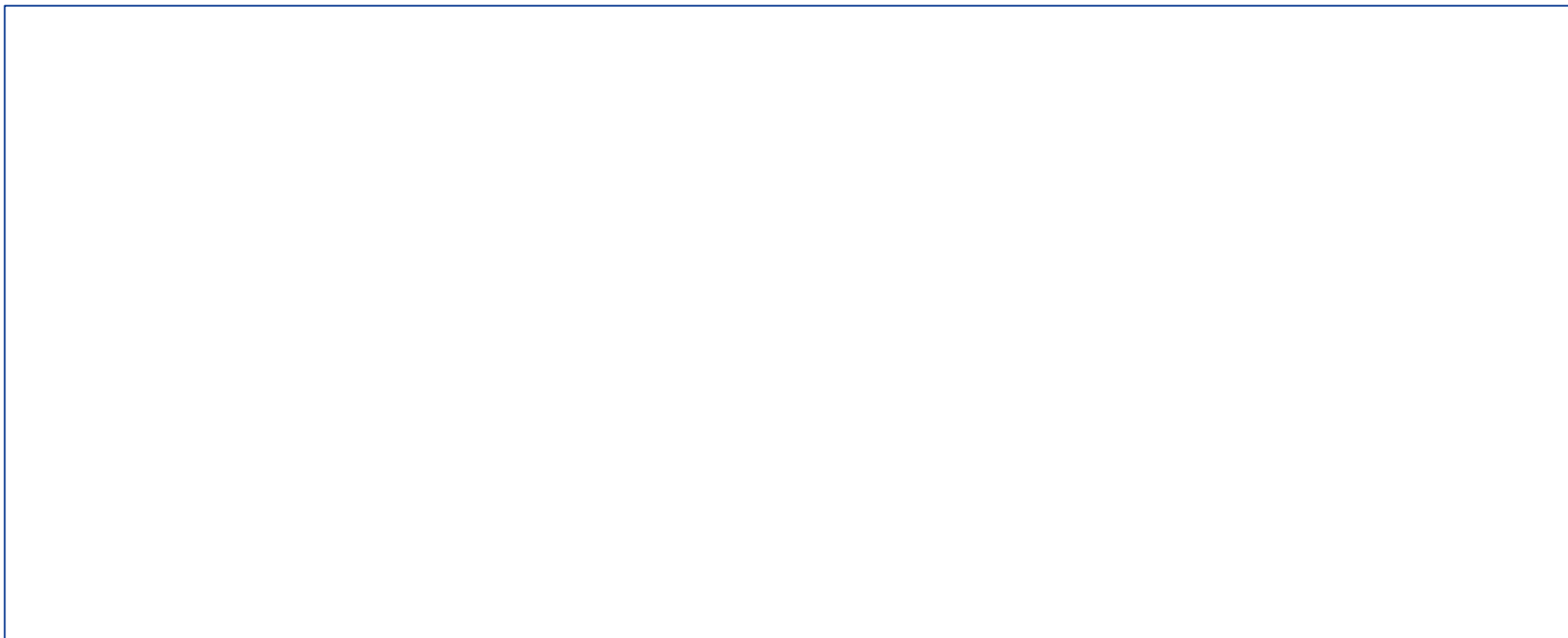
$$961,2 = 1000 / (1 + 2\%)^2$$
$$980,4 = 1000 / (1 + 2\%)$$

Po podpisaniu porozumienia	Wartość AF	Wartość wykupu	Rezerwa UL	Dodatkowa rezerwa
Moment sprzedaży	961,2	970,0	970,0	8,8
Koniec pierwszego roku	980,4	990,0	990,0	9,6
Na moment wykupu	1 000,0	1 000,0	1 000,0	-

Rezerwa na Sprawy Sądowe

związane z opłatami likwidacyjnymi - metodologia i problemy

Podejście

Rezerwa na Sprawy Sądowe

związane z opłatami likwidacyjnymi - metodologia i problemy

Podejście

- Jak liczyć?

Rezerwa na Sprawy Sądowe

związane z opłatami likwidacyjnymi - metodologia i problemy

Podejście

- Jak liczyć?

W związku z tym, że historia jest krótka, metody statystyczne są obarczone istotnym ryzykiem błędu, a ekspozycja na ryzyka w wielu przypadkach jest wysoka.

Rezerwa na Sprawy Sądowe

związane z opłatami likwidacyjnymi - metodologia i problemy

Podejście

- Jak liczyć?

W związku z tym, że historia jest krótka, metody statystyczne są obarczone istotnym ryzykiem błędu, a ekspozycja na ryzyka w wielu przypadkach jest wysoka.

- 3-letni czy 10-letni okres przedawnienia?

Rezerwa na Sprawy Sądowe

związane z opłatami likwidacyjnymi - metodologia i problemy

Podejście

- Jak liczyć?

W związku z tym, że historia jest krótka, metody statystyczne są obarczone istotnym ryzykiem błędu, a ekspozycja na ryzyka w wielu przypadkach jest wysoka.

- 3-letni czy 10-letni okres przedawnienia?

Sąd Najwyższy (SN) w składzie trzech sędziów 10 sierpnia 2018 podjął uchwałę:

W umowie ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym roszczenie o wypłatę wartości wykupu ubezpieczenia, nie stanowiącej kosztów udzielonej ochrony ubezpieczonej, przedawnia się w terminie określonym w art. 118 k.c.

Rezerwa na Sprawy Sądowe

związane z opłatami likwidacyjnymi - metodologia i problemy

Podejście

- Jak liczyć?

W związku z tym, że historia jest krótka, metody statystyczne są obarczone istotnym ryzykiem błędu, a ekspozycja na ryzyka w wielu przypadkach jest wysoka.

- 3-letni czy 10-letni okres przedawnienia?

Sąd Najwyższy (SN) w składzie trzech sędziów 10 sierpnia 2018 podjął uchwałę:

W umowie ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym roszczenie o wypłatę wartości wykupu ubezpieczenia, nie stanowiącej kosztów udzielonej ochrony ubezpieczonej, przedawnia się w terminie określonym w art. 118 k.c.

- Jak klasyfikować?

Rezerwa na Sprawy Sądowe

związane z opłatami likwidacyjnymi - metodologia i problemy

Podejście

- Jak liczyć?

W związku z tym, że historia jest krótka, metody statystyczne są obarczone istotnym ryzykiem błędu, a ekspozycja na ryzyka w wielu przypadkach jest wysoka.

- 3-letni czy 10-letni okres przedawnienia?

Sąd Najwyższy (SN) w składzie trzech sędziów 10 sierpnia 2018 podjął uchwałę:

W umowie ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym roszczenie o wypłatę wartości wykupu ubezpieczenia, nie stanowiącej kosztów udzielonej ochrony ubezpieczonej, przedawnia się w terminie określonym w art. 118 k.c.

- Jak klasyfikować?

Większość rynku zaklasyfikowała rezerwę na sprawy sądowe do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Podsumowanie

Wnioski i spostrzeżenia

Podsumowanie

Wnioski i spostrzeżenia

- Ujęcie rezerwy na sprawy sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.

Podsumowanie

Wnioski i spostrzeżenia

- Ujęcie rezerwy na sprawy sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.
- Uwzględnienie 10-letniego okresu przedawnienia w kalkulacji rezerwy na spraw sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi.

Podsumowanie

Wnioski i spostrzeżenia

- Ujęcie rezerwy na sprawy sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.
- Uwzględnienie 10-letniego okresu przedawnienia w kalkulacji rezerwy na spraw sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi.
- Monitorowanie adekwatności aktualnych metod kalkulacji rezerwy na sprawy sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi i porównanie do danych historycznych.

Podsumowanie

Wnioski i spostrzeżenia

- Ujęcie rezerwy na sprawy sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.
- Uwzględnienie 10-letniego okresu przedawnienia w kalkulacji rezerwy na sprawy sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi.
- Monitorowanie adekwatności aktualnych metod kalkulacji rezerwy na sprawy sądowe związane z opłatami likwidacyjnymi i porównanie do danych historycznych.
- Ze względu na krótką historię, metody kalkulacji tej rezerwy mogą jeszcze ulec zmianie.

Dziękuję

© 2018 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. jest polską spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Zastrzeżenia prawne

Zastrzeżenie prawne

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają charakter ogólny i nie dotyczą konkretnego podmiotu. Informacje zostały wybrane na podstawie naszej oceny tego, co jest najbardziej istotne z uwagi na cel niniejszej prezentacji. Informacje te opierają się na naszym doświadczeniu podczas przeprowadzania audytów SFCR. Przedstawione informacje mogą nie być odpowiednie do celów innych niż cel niniejszej prezentacji.

Biuro KPMG w Warszawie

ul. Inflancka 4a

00-189 Warszawa

T: +48 (22) 528 11 00

F: +48 (22) 528 10 09

kpmg.pl

Prelegent KPMG:

Michał Drewniak

CEE Actuarial

Manager

T: +48 605 511 323

E: mdrewniak@kpmg.pl

KPMG Poland

© 2018 KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.